

LAUSUNTOPYYNTÖOHJE

Toimittakaa lausuntopyyntölomake täytettynä *liitteineen yhtenä* pdf-dokumenttina toimikunnan asiantuntijasihteerille sähköpostitse (eettinentoimikunta@arcada.fi) kaksi viikkoa ennen toimikunnan kokousta. Lausuntopyyntöä ei tarvitse toimittaa postitse. Toimikunnan kokousaikataulut ja aineistojen toimituspäivämäärät löydätte täältä.

Tarvittavat asiakirjat

Lausuntopyyntö sisältää soveltuvien osin seuraavat asiakirjat:

1. Lausuntopyyntölomake täytettynä
2. Alkuperäinen tutkimussuunnitelma
3. Suomen- ja/tai ruotsinkielinen tutkittavan tiedote (linkki alle em. kohtaan) ja muu tutkittavalle jaettava materiaali
4. Tutkittavan suostumusasiakirja suomen- ja/tai ruotsinkielisenä (linkki alle em. kohtaan)
5. Henkilörekisteriseloste (lisätietoja www.tietosuoja.fi), mikäli tutkimuksessa syntyy henkilörekisteri
6. Muut asiapaperit, kuten tiedonkeruulomakkeet
7. Mahdolliset tutkittavien rekrytointi-ilmoitukset
8. Aikaisempi lausuntokopio (ei koske uusia tutkimuksia)

Lomakkeen täyttöohje

1. Eettisen toimikunnan merkinnät

Eettisen toimikunnan asiantuntijasihteerit täyttävät. Lausuntohakemus tulee vireille, kun asiakirjat ovat saapuneet sihteerille, joka kirjaa ja rekisteröi ne saapuneiksi.

2. Merkitkää, onko kyseessä uutta tutkimusta koskeva käsittelypyyntö vai jatkokäsittely.

Mikäli aiemmin käsiteltyyn tutkimukseen tehdään muutoksia tai lisäyksiä, jotka mm. vaikuttavat tutkittavien koskemattomuuteen, tai jos muutos on muutoin merkittävä, muutoksille ja lisäyksille on haettava eettisen toimikunnan ennakoarvio. Liittäkää lausuntopyyntöönne eettisen toimikunnan aiempien käsittelyjen päivämäärät tai kopiot aikaisemmista lausunnoista. Merkitkää suunnitelmaan selkeästi muutokset lihavoimain ja perustelkaa muutokset.

3. Merkitkää, miksi haette lausuntoa. Voitte merkitä hakemisen perusteeksi myös muun syyn kuin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) antaman vaatimuksen; esimerkiksi, jos joku ulkopuolinen taho, kuten rahoittaja tai tieteellinen julkaisija, vaatii tutkimuksesta eettistä lausuntoa.
4. Tutkimussuunnitelman / tutkimuksen nimi, päiväys ja mahdollinen versionumero.

Pääkaupunkiseudun ihmistieteiden eettinen toimikunta

Kirjoitetaan tutkimuksen virallinen nimi alkuperäiskielellä sekä suomeksi. Ilmoittakaa eettiselle toimikunnalle, mikäli tutkimuksen nimi ja/tai tutkimussuunnitelma sisältää salassa pidettävää tietoa. Tällöin eettinen toimikunta on velvollinen käyttämään tutkimussuunnitelmaa käsiteltäessä ainoastaan tutkimuksen koodia (toimikunnan sihteeri antaa koodin). Merkitkää myös tutkimussuunnitelmaversioiden päivämäärä.

5. Merkitkää tähän kohtaan lausuntopyynnön yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Tutkimuksen yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot tarvitaan hakemuksen käsittelyyn liittyvää yhteydenpitoa varten. Yksittäisessä opinnäytetyössä ohjaaja toimii yhteyshenkilönä. Myös tutkimuksesta vastaava henkilö voi toimia tutkimuksen yhteyshenkilönä.

6. Merkitkää tähän tutkimuksesta vastaavan henkilön tiedot

7. Merkitkää tutkija(t) ja muut tutkimuksessa mukana olevat tahot

Ilmoittakaa tutkijoiden nimi, oppiarvo ja toimipaikka. Merkitkää myös mahdollinen tutkimuksen tilaaja/toimeksiantaja yhteystietoineen

8. Liittäkää lyhyt (maksimi 500 sanaa) yhteenveto tutkimussuunnitelmasta

Yhteenvedon on oltava selkeä ja ymmärrettävä myös tutkimusaihetta tuntemattomalle henkilölle. Englanninkielisen tutkimussuunnitelman yhteenveto on kirjoitettava suomeksi tai ruotsiksi.

Yhteenveto sisältää seuraavat asiat:

- tutkimuksen tausta ja sen tarkoitus
- tutkittavat ja tutkimusmenetelmät
  - tutkittavat, muu aineisto
    - mm. valintakriteerit, tutkittavien arvioitu lukumäärä ja sen perustelu
    - miten tutkimus selvitetään ennakolta tutkittaville ja miten tutkimukseen osallistuvan tietoinen vapaaehtoinen suostumus hankitaan
  - menetelmät
    - perusteltu kuvaus käytettävistä menetelmistä (mm. miksi puututaan tutkittavan fyysiseen koskemattomuuteen)
    - miten tutkittavan anonymiteetti suojataan
- aineistohallintasuunnitelma (myös sähköiset aineistot):
  - miten ja missä aineisto säilytetään, suojataan, milloin tuhoetaan ja missä tutkimuksen tulokset julkaistaan

9. Merkitkää tutkimuksen aikataulu (arvioitu alkaminen ja päättyminen)

10. Merkitkää tutkimuksen toimeksiantaja, rahoittaja, tutkittaville maksettavat korvaukset ja palkkiot, sekä vakuutusturva

11. Merkitään salassa pidettävät tiedot ja mahdollinen peruste salassapidolle

Toimikunta edistää eettisen arvioinnin julkisuutta, mutta sallii salassapidon tapauksissa, joissa esim. tutkimuksen rahoittajan kanssa tehtävät sopimukset sitä edellyttävät.

12. Kohtaan kirjataan tutkimuksesta vastaavan henkilön arvio tutkimuksen eettisyydestä

13. Päiväys

Tiedote tutkittaville ja suostumus

Tutkittavan tietoinen suostumus edellyttää, että tutkittava on saanut riittävästi tietoa tutkimuksesta ja että hän ymmärtää saamansa tiedon. Tiedote tutkittaville ja tutkittavien suostumus toimitetaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Asiakirjat voidaan kuitenkin toimittaa vain jommallakummalla näistä kielistä, mikäli jo ennen tutkittavien rekrytointia tiedetään, että kaikki tutkittavat kuuluvat kyseiseen kieliryhmään.

Suosittelavaa on, että tiedote ja suostumus ovat samassa asiakirjassa, mutta eri sivuilla.

Tutkittavan tiedote on annettava kirjallisena myös siinä tapauksessa, että tutkimus toteutetaan haastattelu- tai kyselytutkimuksena.

Tutkittaville annettavasta informaatiosta (tiedote) on ilmentävä soveltuvin osin:

1. Tutkimuksen vastuullinen tutkija ja hänen yhteystietonsa
2. Tutkimusorganisaatio tai -organisaatiot ja tutkimuksen rahoittaja
3. Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja merkitys
4. Aineistonkeruun / tutkimuksen toteutustapa
  - a. mitä tutkittavien osallistuminen tutkimukseen konkreettisesti heiltä edellyttää, kauanko osallistumiseen kuluu tutkittavan aikaa ym.
  - b. mitä tutkittava hyötyy tutkimuksesta ja mikä on tutkittavalla mahdollisesti aiheutuva haitta
5. Tutkittavien oikeudet: tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus, oikeus kysyä lisätietoja tutkimuksesta ja oikeus keskeyttää osallistuminen tutkimukseen syytä ilmoittamatta
6. Tutkimusaineiston käyttötarkoitus, luottamuksellisuuden turvaaminen (mahdollinen anonymisointi), mahdollinen arkistointi jatkotutkimusten tarpeisiin ja aineiston tuhoaminen
7. Yhdistettäessä tutkittavilta saatuja tietoja viranomaisilta saataviin rekisteritietoihin tutkittaville on annettava yksilöity tieto tutkimuksessa käytettävistä rekistereistä.

Koska itse suostumuslomake on erillisellä sivulla tiedotteen jälkeen, siihen on soveltuvin osin merkittävä:

- tutkimuksen nimi, tutkimuspaikka ja tutkimuksen toteuttaja

Pääkaupunkiseudun ihmistieteiden eettinen toimikunta

- maininta, että tutkittava on saanut riittävästi tietoa tutkimuksesta ja ymmärtänyt saamansa informaation
- maininta, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja että tutkittava voi peruuttaa suostumuksensa ja keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syytä ilmoittamatta ilman, että peruutuksella on vaikutusta tutkittavan kohteluun.

Tutkittavan yksilöimiseksi suostumuslomakkeeseen merkitään tutkittavan nimi ja syntymäaika. Suostumus päivätään ja tutkittava vahvistaa allekirjoituksellaan suostumuksensa. Suostumuksen vastaanottaja vahvistaa allekirjoituksellaan asiakirjan vastaanoton.

Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus sekä kopio tutkimustiedotteesta jäävät tutkijan arkistoon. Tutkimustiedote ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.